

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 czerwca 2015 roku nr (...) – (...) / D Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że miesięczna podstawa wymiaru składek I. G. podlegającej ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą (pod firmą (...)) za luty 2015 r. wynosi:

- na obowiązkowe ubezpieczenia: emerytalne, rentowe i wypadkowe – 9.897,50 zł.
- na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe – 9.897,50 zł.
- na Fundusz Pracy – 9.897,50 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że przeprowadzone postępowanie wyjaśniające wykazało, że w dniu 5 marca 2015 r. I. G. za luty 2015 r. opłaciła za siebie składki na ubezpieczenia społeczne (w tym na dobrowolne ubezpieczenia chorobowe) od zadeklarowanej podstawy wymiaru wynoszącej 9.897,50 zł. Następnie w dniu 22 kwietnia 2015 r. I. G. przekazała do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych korektę deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA za luty 2015 r. z rozliczonymi za siebie składkami na obowiązkowe ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe i Fundusz Pracy od podstawy wymiaru wynoszącej 1.413,93 zł. W ocenie organu rentowego w przedmiotowej sprawie nie zachodzą okoliczności uzasadniające skorygowanie wstecz za luty 2015 r. (stosownie do art.41 ust.6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) podstawy wymiaru składek na niższą niż pierwotnie zadeklarowana. Ponadto zadeklarowana podstawa wymiaru składek nie naruszała zarówno dolnej (tj. 2.375,40 zł miesięcznie), jak i górnej (tj. 9.897,50 zł) granicy przewidzianej w przepisach ubezpieczeniowych. Okoliczność zaś nabycia przez I. G. prawa do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 5 lutego 2015 r. do 11 marca 2015 r. nie stanowi podstawy dokonania korekty deklaracji rozliczeniowej za luty 2015 r., po upływie terminu jej złożenia i opłacenia należnych za ten miesiąc składek. Regulacje zawarte bowiem w art.18 ust.10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych odnoszą się wyłącznie do najniższej podstawy wymiaru składek i tym samym nie mogą być zastosowane w odniesieniu do pierwotnie zadeklarowanej przez I. G. podstawy wymiaru składek za luty 2015 r.

W dniu 3 lipca 2015 r. do organu rentowego wpłynęło odwołanie I. G. od ww. decyzji, w którym wniosła o ustalenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w lutym 2015 r. w kwocie 1.413,93 zł. W ocenie skarżącej, skoro ustawodawca przyznał prawo do proporcjonalnego pomniejszenia podstawy wymiaru składek ubezpieczonym deklarującym minimalną, obowiązującą ich podstawę wymiaru składek, to takiego prawa nie można odmówić również ubezpieczonym, którzy zadeklarowali wyższą od minimalnej podstawę wymiaru składek. Zdaniem I. G., odmienna wykładnia przepisów prowadzi do naruszenia zasady równego traktowania ubezpieczonych. Tym samym regulacje zawarte w art.18 ust.9 i ust.10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie odbierają ubezpieczonym, którzy zadeklarowali składkę w wysokości wyższej niż ustawowe minimum prawa do proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru składki w miesiącu, w którym niezdolność do pracy trwała przez część miesiąca. Skoro możliwość zmniejszenia podstawy wymiaru składek przysługuje ubezpieczonym deklarującym minimalną podstawę wymiaru składek, to tym bardziej taką możliwość powinni mieć ubezpieczeni deklarujący podstawę w wyższej wysokości. W ocenie skarżącej, gdyby Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie popełnił błędu wydając decyzję z dnia 23 lutego 2015 r. odmawiającą jej prawa do zasiłku chorobowego, a przyznał prawo i zmienił decyzję z dnia 30 stycznia 2015 r. w części dotyczącej zasiłku chorobowego za okres od 5 lutego 2015 r. do 9 lutego 2015 r., mogłaby złożyć prawidłową deklarację za luty 2015 r.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek I. G. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (pod nazwą (...)) w okresie od 1 lipca 2013 r. do 17 stycznia 2014 r. podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W okresie od 18 stycznia

2014 r. do 16 stycznia 2015 r. w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą podlegała jedynie ubezpieczeniu zdrowotnemu (z uwagi na pobieranie zasiłku macierzyńskiego).

(okoliczności bezsporne)

I. G. za okres od 17 stycznia 2015 r. do 4 lutego 2015 r. dokonała zgłoszenia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych (emerytalnego, rentowych i wypadkowego) z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej z podstawą wymiaru składek w zadeklarowanej kwocie nie niższej niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Od dnia 5 lutego 2015 r. z powyższego tytułu, oprócz do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, I. G. dokonała zgłoszenia do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

(deklaracja – k.2 akt ZUS)

Decyzją z dnia 30 stycznia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił I. G. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 10 stycznia 2015 r. do 9 lutego 2015 r.

(decyzja – k.3 akt ZUS)

Decyzją z dnia 23 lutego 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił I. G. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 10 lutego 2015 r. do 11 marca 2015 r.

(decyzja – k.4 akt ZUS)

W dniu 5 marca 2015 r. I. G. przekazała do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych deklarację rozliczeniową ZUS DRA za luty 2015 r. o identyfikatorze 01/02/2015 z rozliczonymi za siebie, jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, składkami na obowiązkowe ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenia chorobowe i Fundusz Pracy od zadeklarowanej podstawy wynoszącej 9.897,50 zł. W dniu 5 marca 2015 r. I. G. opłaciła ww. składki w kwocie wynikającej ze złożonej deklaracji rozliczeniowej.

(deklaracja – k.1 akt ZUS)

Decyzją z dnia 2 kwietnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał I. G. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 5 lutego 2015 r. do 11 marca 2015 r.

(decyzja – k.3 akt ZUS)

W dniu 22 kwietnia 2015 r. I. G. przekazała do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych korektę deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA za luty 2015 r. z rozliczonymi za siebie składkami na obowiązkowe ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe i Fundusz Pracy od podstawy wymiaru wynoszącej 1 413,93 zł.

(deklaracja – k.1 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Podkreślić także należy, iż pełnomocnik organu rentowego nie kwestionował pod względem matematycznym kwoty podstawy wymiaru składek wskazanej przez I. G. w złożonej korekcie deklaracji rozliczeniowej za luty 2015 r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie I. G. jest uzasadnione.

Wobec bezspornego między stronami stanu faktycznego, postępowanie w niniejszej sprawie sprowadziło się do rozstrzygnięcia czy I. G. przysługiwało prawo do złożenia deklaracji korygującej z określeniem podstawy wymiaru składek w wysokości proporcjonalnej do ilości dni podlegania przez nią ubezpieczeniom w lutym 2015 r., czy też

podstawa wymiaru składek za luty 2015 r. odpowiada 9.897,50 zł tj. wysokości określonej przez I. G. w złożonej przez nią w dniu 5 marca 2015 r. deklaracji rozliczeniowej.

Zgodnie z treścią art.18 ust.8 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.963 z późn. zm.) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art.6 ust.1 punkt 5 (tj. osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą), stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art.19 ust.10 na dany rok kalendarzowy.

Zgodnie z art.47 ust.1 płatnik składek będący osobą fizyczną i opłacający składkę wyłącznie za siebie, przesyła za dany miesiąc deklarację rozliczeniową i opłaca składki do 10 dnia następnego miesiąca. Stosownie zaś do art.41 ust.6 ww. ustawy, płatnik składek jest zobowiązany złożyć imienny raport miesięczny korygujący w formie nowego dokumentu zawierającego wszystkie prawidłowe informacje określone w ust.3-5, jeżeli zachodzi konieczność korekty danych podanych w imiennym raporcie miesięcznym w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości.

W myśl art.18 ust.9 za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. Zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust.9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku (ust.10).

Ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny wskazuje jednoznacznie, że I. G. stała się niezdolna do pracy w dniu 5 lutego 2015 r. i niezdolność ta trwała z całą pewnością do końca lutego 2015 r. Co prawda, w złożonej w dniu 5 marca 2015 r. deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA za luty 2015 r. I. G. wskazała podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia: emerytalne, rentowe, wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenia chorobowe i Fundusz Pracy w wysokości 9.897,50 zł, ale już wówczas zachodziła w jej przypadku możliwość skorzystania z regulacji zawartej w powyżej zacytowanym art.18 ust.9 i to pomimo faktu, iż wskazana przez nią podstawa wymiaru składek była wyższa od najniższej podstawy wymiaru przewidzianej przez ustawodawcę. Sąd podziela pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 19 lutego 2014 r. (sygn. akt III AUa 705/13) zgodnie z którym regulacja przepisu art.18 ust.8 nie odbiera ubezpieczonym, którzy zadeklarowali składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w rozmiarze przekraczającym ustawowe minimum, prawa do proporcjonalnego zmniejszenia podstawy wymiaru składki w miesiącu, w którym nastąpiło objęcie ubezpieczeniem, bądź w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca. Skoro prawo takie zachowują osoby deklarujące minimalną podstawę wymiaru składek, to tym bardziej winni z niego korzystać także ubezpieczeni wnoszący składki wyższe od minimalnych. W żadnym natomiast przypadku brzmienie art. 18 ust. 9 nie daje podstaw do przyjęcia braku możliwości proporcjonalnego pomniejszenia składek na ubezpieczenia społeczne przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą i deklarujące ich podstawę wymiaru w kwocie wyższej od minimalnej.

W ocenie Sądu nie ulega także wątpliwości, że wskazaną w art.18 ust.9 zasadę proporcjonalności, stosuje się również w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku. Przyjęcie innej interpretacji niż zaprezentowana powyżej prowadziłoby ponadto do naruszenia zasady równego traktowania wszystkich ubezpieczonych sformułowanej w art.2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Skoro bowiem wolą płatnika było określenie podstawy wymiaru składek w maksymalnej wysokości (czy też jakiegokolwiek wyższej od minimalnej), to powstania u niego niezdolności do pracy (i tym samym podlegania obowiązkowi ubezpieczenia jedynie przez część miesiąca) nie mogło stawiać go w sytuacji mniej korzystnej niż w przypadku gdy niezdolność do pracy powstaje u płatnika deklarującego najniższą podstawę wymiaru składek.

W odniesieniu zaś do możliwości składania przez płatnika deklaracji korygujących wskazać należy, iż przepisy ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie zezwalają na dowolne korygowanie i zmiany przez płatnika podstawy

wymiaru składek, w każdym czasie, w zależności od woli i potrzeb płatnika czy ubezpieczonego, będącego osobą prowadzącą pozarolniczą działalność, wręcz przeciwnie - prawo do dokonania takiej korekty jest reglamentowane we wskazanym powyżej art.41 ust.6. W niniejszej sprawie powodem skorygowania danych podanych w imiennym raporcie miesięcznym, nie był błąd lub nieprawidłowość w obliczeniach lub nieprawidłowość wynikająca z błędnie wpisanej przez płatnika kwoty, ale działania samego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Gdyby bowiem organ rentowy przyznał I. G. prawo do zasiłku chorobowego w lutym 2015 r. (decyzją z dnia 23 lutego 2015 r. odmówiono jej prawa do zasiłku chorobowego w okresie od 10 lutego 2015 r. do 11 marca 2015 r.), płatnik miałaby możliwość złożenia prawidłowej deklaracji rozliczeniowej za luty 2015 r. w ustawowym terminie (wskazuje na to choćby fakt złożenia przez płatnika deklaracji rozliczeniowej za luty 2015 r. w dniu 5 marca 2015 r., a więc w ustawowym terminie).

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, iż miesięczna podstawa wymiaru składek I. G. podlegającej ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą na obowiązkowe ubezpieczenia: emerytalne, rentowe i wypadkowe, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe oraz na Fundusz Pracy za luty 2015 roku wynosi 1.413,93 zł.

(S.B.)

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego.

20.03.2017 r.